

**Силабус навчальної дисципліни
Групова динаміка і комунікації**

підготовки **бакалавра**
(назва освітнього ступеня)
спеціальності **122 «Комп'ютерні науки»**
(назва спеціальності)
освітньо-професійної програми **«Комп'ютерні науки»**
(назва освітньої програми)

Статус дисципліни	нормативна
Мова навчання	українська
Факультет	інформаційних технологій та механічної інженерії
Кафедра	комп'ютерних наук, інформаційних технологій та прикладної математики
Контакти кафедри	каб. 326 (третій поверх головного корпусу) телефон: (056) 756-34-10; внутрішній 4-10. email: amit@pgasa.edu.ua
Викладачі-розробники	Кривенкова Л.Ю., ст. викл.
Контакти викладачів	kryvenkova.liudmyla@pgasa.edu.ua
Розклад занять	https://pdaba.edu.ua/timetable/WSIGMA/MEX/K4/ROZKLAD.HTML
Консультації	https://pgasa.dp.ua/department/prikmat/

Анотація навчальної дисципліни

Дисципліна «Групова динаміка і комунікації» належить до переліку нормативних навчальних дисциплін, забезпечує професійний розвиток бакалавра та спрямована на формування в майбутнього фахівця розуміння основ групової динаміки, професійних компетенцій, які пов'язані з ефективною груповою роботою, групової згуртованості. Розглядається динаміка розвитку групи та команди, ознаки та створення високоефективної команди, розподіл командних і функціональних ролей, правила проведення нарад і ділових зустрічей; комунікації: усні, міжособистісні, письмові, ділові, підготовка публічного виступу і ефективного презентації. Розглядаються також питання аргументації і переконання, вирішення конфліктів в професійних комунікаціях.

	Години	Кредити	Семестр
			V
Всього годин за навчальним планом, з них:	90	3	90
лекції	16		16
лабораторні роботи	14		14
практичні заняття	-		-
Самостійна робота, у т. ч:	60		60
підготовка до аудиторних занять	9		9
підготовка до контрольних заходів	6		6
виконання курсового проекту або роботи	-		-
виконання індивідуальних завдань	15		15
опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях	30		30
підготовка до екзамену	-		-
Форма підсумкового контролю	залік		залік

Мета вивчення дисципліни. Метою викладання дисципліни «Групова динаміка і комунікації» є формування у студентів цілісного уявлення про предмет, професійних

компетенцій, пов'язаних з ефективною побудовою групової роботи і комунікаціями в професійному контексті в області колективної розробки програмних продуктів; оволодіння основами ефективної роботи з колегами, концепціями групової динаміки; вміння проводити класифікацію групових і управлінських ролей; розуміння методів управління конфліктами і стресами в команді і стратегіями вирішення конфліктів; розвинути здатність здійснювати ділове спілкування і публічні виступи, вести переговори, наради, ділову переписку, усні і електронні комунікації.

Завдання вивчення дисципліни. Основними завданнями вивчення дисципліни «Групова динаміка і комунікації» є вивчення засадничих теоретичних положень про сукупність процесів і явищ, що виникають в групах розробників програмного забезпечення, що зачіпають групову динаміку, формування вміння проводити класифікацію групових і управлінських ролей, навичок ефективної усної і письмової комунікації як в міжособовому, так і міжгруповому спілкуванні в процесі розробки програмного забезпечення.

Пререквізити дисципліни. Успішне опанування курсу «Групова динаміка і комунікації» передбачає знання та навички з гуманітарної підготовки в обсязі програми середньої школи.

Постреквізити дисципліни. Вивчення дисципліни забезпечує формування у фахівців знання основних понять і методів побудови та розвитку ефективних ІТ команд, вміння застосовувати знання у процесі розподілу ролей в команді, готовність до роботи на загальний результат, володіння методами ефективних комунікацій, що застосовуються при вивченні дисциплін: «Технологія створення програмних продуктів».

Компетентності (відповідно до освітньо-професійної програми «Комп'ютерні науки» СВО ПДАБА 1226 – 2020):

- **ЗК6.** Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- **ЗК8.** Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- **ЗК9.** Здатність працювати в команді.
- **ЗК10.** Здатність бути критичним і самокритичним.
- **ЗК11.** Здатність приймати обґрунтовані рішення.
- **ЗК12.** Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
- **ЗК13.** Здатність діяти на основі етичних міркувань.

Програмні результати навчання (відповідно до освітньо-професійної програми «Комп'ютерні науки» СВО ПДАБА 1226 – 2020):

- **ПР1.** Застосовувати знання основних форм і законів абстрактно-логічного мислення, основ методології наукового пізнання, форм і методів вилучення, аналізу, обробки та синтезу інформації в предметній області комп'ютерних наук. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- **ПР2.** Використовувати сучасний математичний апарат неперервного та дискретного аналізу, лінійної алгебри, аналітичної геометрії, в професійній діяльності для розв'язання задач теоретичного та прикладного характеру в процесі проектування та реалізації об'єктів інформатизації.
- **ПР3.** Використовувати знання закономірностей випадкових явищ, їх властивостей та операцій над ними, моделей випадкових процесів та сучасних програмних середовищ для розв'язування задач статистичної обробки даних і побудови прогнозних моделей.
- **ПР4.** Використовувати методи обчислювального інтелекту, машинного навчання, нейромережевої та нечіткої обробки даних, генетичного та еволюційного програмування для розв'язання задач розпізнавання, прогнозування, класифікації, ідентифікації об'єктів керування тощо.
- **ПР5.** Проектувати, розробляти та аналізувати алгоритми розв'язання обчислювальних та логічних задач, оцінювати ефективність та складність

- алгоритмів на основі застосування формальних моделей алгоритмів та обчислюваних функцій.
- **ПР6.** Використовувати методи чисельного диференціювання та інтегрування функцій, розв'язання звичайних диференціальних та інтегральних рівнянь, особливостей чисельних методів та можливостей їх адаптації до інженерних задач, мати навички програмної реалізації чисельних методів.
  - **ПР7.** Розуміти принципи моделювання організаційно-технічних систем і операцій; використовувати методи дослідження операцій, розв'язання одно- та багатокритеріальних оптимізаційних задач лінійного, цілочисельного, нелінійного, стохастичного програмування.
  - **ПР8.** Використовувати методологію системного аналізу об'єктів, процесів і систем для задач аналізу, прогнозування, управління та проектування динамічних процесів в макроекономічних, технічних, технологічних і фінансових об'єктах.
  - **ПР9.** Розробляти програмні моделі предметних середовищ, вибирати парадигму програмування з позицій зручності та якості застосування для реалізації методів та алгоритмів розв'язання задач в галузі комп'ютерних наук.
  - **ПР10.** Використовувати інструментальні засоби розробки клієнт-серверних застосувань, проектувати концептуальні, логічні та фізичні моделі баз даних, розробляти та оптимізувати запити до них, створювати розподілені бази даних, сховища та вітрини даних, бази знань, у тому числі на хмарних сервісах, із застосуванням мов веб-програмування.
  - **ПР11.** Володіти навичками управління життєвим циклом програмного забезпечення, продуктів і сервісів інформаційних технологій відповідно до вимог і обмежень замовника, вміти розробляти проектну документацію (техніко-економічне обґрунтування, технічне завдання, бізнес-план, угоду, договір, контракт).
  - **ПР12.** Застосовувати методи та алгоритми обчислювального інтелекту та інтелектуального аналізу даних в задачах класифікації, прогнозування, кластерного аналізу, пошуку асоціативних правил з використанням програмних інструментів підтримки багатовимірного аналізу даних на основі технологій DataMining, TextMining, WebMining.
  - **ПР13.** Володіти мовами системного програмування та методами розробки програм, що взаємодіють з компонентами комп'ютерних систем, знати мережні технології, архітектури комп'ютерних мереж, мати практичні навички технології адміністрування комп'ютерних мереж та їх програмного забезпечення.
  - **ПР14.** Володіти мовами системного програмування та методами розробки програм, що взаємодіють з компонентами комп'ютерних систем, знати мережні технології, архітектури комп'ютерних мереж, мати практичні навички технології адміністрування комп'ютерних мереж та їх програмного забезпечення.
  - **ПР15.** Застосовувати знання методології та CASE-засобів проектування складних систем, методів структурного аналізу систем, об'єктно-орієнтованої методології проектування при розробці і дослідженні функціональних моделей організаційно-економічних і виробничо-технічних систем.
  - **ПР16.** Розуміти концепцію інформаційної безпеки, принципи безпечного проектування програмного забезпечення, забезпечувати безпеку комп'ютерних мереж в умовах неповноти та невизначеності вихідних даних.
  - **ПР17.** Виконувати паралельні та розподілені обчислення, застосовувати чисельні методи та алгоритми для паралельних структур, мови паралельного програмування при розробці та експлуатації паралельного та розподіленого програмного забезпечення.
  - **ПР20.** Будувати зв'язки та відносини з людьми, враховувати точку зору колег, розуміти інших людей, виражати довіру команді, визнавати свої помилки, уникати

та запобігати конфліктам, стримувати особисті амбіції. Здійснювати підбір і підготовку інформації та задач проектній команді, ставити цілі і формулювати завдання для реалізації проектів і програм. Реалізовувати систему моральних стосунків у професійній діяльності.

1. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ДИСЦИПЛІНИ

Назва змістових модулів і тем	Кількість годин, у тому числі				
	усього	л	п	лаб.	с.р
Змістовий модуль 1. Групова динаміка					
Вступ до дисципліни, основні терміни і феномени.	3	1			2
Види команд. Принципи роботи команди.	5	1			4
Динаміка розвитку групи та команди.	10	2			8
Високоєфективні команди.	18	2		6	10
Організація та проведення нарад і робочих зустрічей.	4	2			2
Разом за змістовим модулем 1	40	8		6	26
Змістовий модуль 2. Комунікації					
Усні комунікації в груповій / командній роботі.	3	1			2
Письмові ділові комунікації.	5	1			4
Публічний виступ і ефективна презентація.	15	1		4	8
Теорія аргументації і переконання.	5	1			4
Міжособистісні комунікації в груповій / командній роботі.	5	1			4
Усні ділові комунікації.	5	1			4
Конфлікти в професійних комуніках.	12	2		4	8
Разом за змістовим модулем 2	50	8		8	34
Усього годин	90	16		14	60

2. САМОСТІЙНА РОБОТА

ОПРАЦОВАННЯ РОЗДІЛІВ ПРОГРАМИ, ЯКІ НЕ ВИКЛАДАЮТЬСЯ НА ЛЕКЦІЯХ:

Назва теми	Посилання
1. Професійні психологічні особливості розробників програмного забезпечення	1. [1, с. 190 -206]
2. Керівництво командами. Лідерство.	2. [1, с. 69-91], [19, с. 157-174]
3. Ключові командні ролі	3. [19, с. 124-141]
4. Поняття міжособистісного конфлікту і його особливості. Стилi вирішення міжособистісних конфліктів : ухилення; згладжування; примус; компроміс; вирішення проблеми.	4. [1, с. 94-116], [3, с. 63-81]

ОРІЄНТОВНА ТЕМАТИКА ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ

1. Високоєфективні команди: діагностика вольових якостей особи, тест групові ролі, оцінка здібностей до ухвалення творчих відповідальних управлінських рішень, вивчення психологічного клімату колективу.
2. Ефективні презентації та публічний виступ: презентація командних ролей, написання резюме.

3. Дослідження особливостей реагування в конфліктній ситуації.

3. ПОРЯДОК ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Контроль успішності студента здійснюється за допомогою 100-бальної системи оцінювання, що має відповідні оцінки в національній шкалі і шкалі ECTS.

Змістовий модуль 1. Групова динаміка

Індивідуальне завдання №1 (максимальна кількість балів – 100):

- робота повинна бути виконана та належним чином оформлена – 60 балів;
- відповідь на теоретичне питання №1, №2 при захисті роботи (максимальна кількість балів на одне питання - 20 балів): 40 балів;
  - правильна відповідь на питання 20 балів;
  - відповідь на питання потребує деяких уточнень 16 – 19 балів;
  - відповідь на питання із незначними помилками (сутність розкрита, але були помилки в формулюваннях) 6 – 15 балів;
  - відповідь на питання зі значними помилками (не розкрита сутність питання) 1 - 5 балів;
  - неправильна відповідь або немає відповіді 0 балів

Підсумкова оцінка зі змістового модуля 1 визначається як оцінка за індивідуальне завдання змістового модуля 1.

Змістовий модуль 2. Комунікації.

Індивідуальні завдання №2 та №3 (максимальна кількість балів – 100 за кожну):

- робота повинна бути виконана та належним чином оформлена – 60 балів;
- відповідь на теоретичне питання №1, №2 при захисті роботи (максимальна кількість балів на одне питання - 20 балів): 40 балів;
  - правильна відповідь на питання 20 балів;
  - відповідь на питання потребує деяких уточнень 16 – 19 балів;
  - відповідь на питання із незначними помилками (сутність розкрита, але були помилки в формулюваннях) 6 – 15 балів;
  - відповідь на питання зі значними помилками (не розкрита сутність питання) 1 - 5 балів;
  - неправильна відповідь або немає відповіді 0 балів

Підсумкова оцінка зі змістового модуля 2 визначається як середня між оцінками за індивідуальні завдання змістового модуля 2.

Підсумкова оцінка з дисципліни визначається як середня між підсумковими оцінками за змістові модулі 1, та 2.

4. ПОЛІТИКА КУРСУ

Порядок зарахування пропущених занять:

- пропущена лекція відпрацьовується підготовкою конспекту відповідно до теми пропущеного заняття та його захистом.
- пропущені лабораторні заняття відпрацьовуються студентами виконанням відповідної лабораторної роботи самостійно та її захистом.

Зміни в нарахуванні балів у випадках несвочасного виконання завдань не відбувається.

Дотримання академічної доброчесності студента передбачає:

- самостійне та добросовісне виконання завдань, в тому числі поточного та підсумкового контролю;

- відповідальне ставлення до своїх обов'язків;
- повага до честі й гідності інших осіб;
- посилання на джерела інформації у разі запозичення ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- використання при виконанні завдань лише перевірених та достовірних джерел інформації.

За порушення академічної доброчесності студент може бути притягнутий до академічної відповідальності (повторне проходження оцінювання). Також несприятливим у навчальній діяльності студентів є академічний плагіат, самоплагіат, фальсифікація та інші види академічної нечесності.

5. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Виноградова О. В., Євтушенко Н.О. Групова динаміка та комунікації. Навчальний посібник. Київ: ДУТ, 2018. 223 с.
2. Котлова Л.О. Психологія конфлікту: курс лекцій: Навчальний посібник. – Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2013. 112 с.
3. Слободянюк А.В., Андрущенко Н.О. Психогія управління та конфліктологія: Навчальний посібник. Вінниця: ВНТУ, 2010. 120 с.
4. Чанько А. Д. Команды в современных организациях: учебник. - СПб.: Изд-во «Высшая школа менеджмента», 2011. 408 с.
5. Зинкевич-Евстигнеева Т. Д. Теория и практика командообразования. Современная технология создания команд. - Санкт-Петербург: Речь, 2004. 304 с.
6. Зинкевич-Евстигнеева Т. Д. Эффективная команда: шаги к созданию. Руководство для тех, кто хочет создать свою команду. — СПб.: Речь, 2003. 128 с.
7. Архипенков С. Руководство командой разработчиков программного обеспечения. - М.: Самиздат, 2009. 79 с.
8. Коваленко А. В. Создание эффективной команды. Учебное пособие. - Томск: Изд-во Томского политехнического университета, 2009. 81 с.
9. Захарова, И. В. Деловые коммуникации: практикум. - Ульяновск: УВАУГА(И), 2015. 131 с.
10. Томпсон, Лей. Создание команды: [пер. с англ.]. - М: Вершина. 2006. 544 с.
11. Гришина Н. В. Психология конфликта. 2-е изд. - СПб.: Питер, 2008. 544 с: ил.
12. Кашапов М. М. Психология конфликта: учебник и практикум для академического бакалавриата - М.: Издательство Юрайт, 2016. 184 с.
13. Ситников В. Л. Практикум по психологии командообразования: учеб. пособие / В. Л. Ситников, А. В. Комарова, Т. В. Слотина. - СПб.: Петербургский гос. ун-т путей сообщения, 2011. 217 с.
14. Каймакова М. В. Коммуникации в организации. – Ульяновск: УлГТУ, 2008. 73 с.
15. Аминов И. И. Психология делового общения. - М.: Омега-Л, 2009г. 304 с.
16. Емельянов С. М. Практикум по конфликтологии. - СПб.: Питер, 2009. 384 с.
17. Уейншенк С. 100 главных принципов презентации. - СПб.: Питер, 2013. 288 с.
18. Муромцева А. Искусство презентации. Основные правила и практические рекомендации. - М.: Флинта, Наука, 2011. 111 с.
19. Белбин Р. Мерит Типы ролей в командах менеджеров. Пер. с англ. - М.: ГИППО, 2003. 232 с.

Допоміжна

20. Власенко Ю. Є., Кривенкова Л. Ю. Методичні вказівки до виконання лабораторних робіт «Створення ефективних презентацій». Дніпро: ДВНЗ ЦДАБА, 2018. 48 с.
21. Вайсман Д. Искусство делать эффективные презентации.- М.: Акварариновая Книга, 2012. 272 с.

22. Демарко Том, Листер Тимоти. Человеческий фактор: успешные проекты и команды, 3-е изд. - СПб: Символ-плюс, 2014. 288 с.
23. Рейнольдс Г. Искусство презентаций. Идеи для создания и проведения выдающихся презентаций. – М.: Вильямс, 2014. 320 с.
24. Шульгин В. П. Создание эффектных презентаций с использованием PowerPoint 2003 и других программ / В. П. Шульгин, М. В. Финков, Р. Г. Прокди Электрон. текстовые данные. — СПб.: Наука и Техника, 2015. — 256 с.

6. ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

1. Освітній портал: Розвиток комунікаційних навичок та групова динаміка. Режим доступу: learn.ztu.edu.ua/mod/url/view.php?id=92683
2. Освітній портал: Групова динаміка та комунікації. Режим доступу: <https://learn.ztu.edu.ua/course/view.php?id=64>
3. Групова динаміка і комунікації. Віртуальний читальний зал ДВНЗ ПДАБА. Кафедра Комп'ютерних наук, інформаційних технологій та прикладної математики. Режим доступу: <https://pgasa365.sharepoint.com/sites/e-library/Shared%20Documents/Forms/AllItems.aspx?id=%2Fsites%2Fe-library%2FShared%20Documents%2FКафедри%2FКафедра%20Комп'ютерних%20наук%2C%20інформаційних%20технологій%20та%20прикладної%20математики%2FГрупова%20динаміка%20і%20комунікації&viewid=fd845af6-2dda-4d0a-8f8b-dbfd1a0bb90c>

Розробник

(підпис)

(Людмила КРИВЕНКОВА)

Гарант освітньої програми

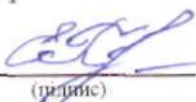

(підпис)

(Наталя ВЕЛЬМАГІНА)

Силабус затверджено на засіданні кафедри
комп'ютерних наук, інформаційних технологій та прикладної математики
(назва кафедри)

Протокол від «25» серпня 2022 року № 1

Завідувач кафедри

(підпис)

(Олена ПОНОМАРЬОВА)